

Utlåtande till Vasa förvaltningsdomstol (diarienummer 704/2026)

Byggnads- och miljönämnden 25.08.2026 § 90

387/11.03.02/2026

Beredare

Miljöinspektör Elina Röman

fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi, tfn 09 29671 (växel)

Beslutsförslag

Miljöchef Anu Vikman

Paragrafen justeras vid sammanträdet.

Byggnads- och miljönämnden hänvisar till motiveringarna i sitt beslut 19.5.2026 § 62 och anser att besvären bör förkastas. De specificerade yrkanden (1–4) som framförs i besvären bemöts nedan.

1. I ärendet har inget avtal ingåtts. Myndigheten har i stället uppmanat kunden att lämna in utredningar (inkl. vattenprov). Enligt 31 § förvaltningslagen (434/2003) ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt genom att skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras. Även om det hade funnits ett avtal i ärendet, skulle myndigheten inte kunna åsidosätta sitt ansvar för tillsynen över att miljöskyddslagen följs.

2. Enligt 8 § i viteslagen (1113/1990) ska vitesbeloppet bestämmas med beaktande av huvudförpliktelsens art och omfattning, den förpliktades betalningsförmåga och övriga omständigheter som inverkar på saken. Vid fastställandet av vitets storlek beaktades områdets omfattning, arbetskostnaderna för att avlägsna och transportera bort askan samt de genomsnittliga mottagningsavgifterna vid avfallsanläggningarna i området. Enligt förarbetena till viteslagen (RP 63/1990 rd, s. 13) är syftet med att förelägga vite att förmå den förpliktade att fullgöra huvudförpliktelsen.

Vitesbeloppet ska bestämmas så att det kan antas leda till att huvudförpliktelsen uppfylls. Av denna anledning fastställdes vitet till ett högre belopp än de uppskattade faktiska kostnaderna. Mot bakgrund av förarbetena till viteslagen finns det inte skäl att fastställa vitet till det belopp som klaganden, utan närmare motivering, har angett som skäligt.

3. Varken viteslagen eller dess förarbeten innehåller något uttryckligt ställningstagande till om beslutet måste ha vunnit laga kraft innan anmälan skickas till Lantmäteriverket. I 19 § i viteslagen stadgas dock att den förstnämnda myndigheten eller, om den så bestämmer, tillsynsmyndigheten ska till Lantmäteriverket sända motsvarande uppgift om senare beslut i ärendet och om när huvudförpliktelsen har uppfyllts, och i förarbetena till viteslagen konstateras att det här avser till exempel det att besvärsmyndigheten ändrar beslutet eller upphäver det (RP 63/1990 rd, s. 18). Det finns således stöd för slutsatsen att anmälan till Lantmäteriverket kan göras innan beslutet har vunnit laga kraft. Detta förfarande har följts även i det aktuella ärendet.

4. Enligt nämndens beslut ska ett vattenprov tas av det strömmande vattnet som rinner bort från vägområdet efter att vägmaterialet avlägsnats. Med hjälp av ett vattenprov skulle det kunna verifieras att användningen av avfallet inte har orsakat olägenhet för hälsan eller miljön och inte heller medfört att det allmänna intresset har åsidosatts. Om det efter att askan har avlägsnats från vägområdet inte längre rinner vatten från området, kan det vid den efterföljande tillsynen godtas att något vattenprov inte lämnas in, förutsatt att klagandens påstående först har kunnat verifieras genom observationer på plats. Det är således varken nödvändigt eller ändamålsenligt att upphäva förpliktelsen i detta skede.

Nämnden vill dessutom uppmärksamma förvaltningsdomstolen på de meddelanden och fotografier som rågrannen lämnade in till miljövården 10.8.2026. Av materialet framgår att ett brunt stråk löper från klagandens rå ned på grannfastigheten i ett område där ingen växtlighet förekommer. Enligt meddelandet finns det även döda barrträd i slutningen, och avfallsbetongen ligger fortfarande kvar på platsen. (Miljövården har 24.4.2026 uppmanat den klagande att avlägsna avfallsbetongen, men den klagande har i sitt bemötande meddelat att slutningen stabiliserats med betonggjutning.) Rågrannen berättar i sitt meddelande 10.8.2026 också att på hans tomt har vatten från vägområdet samlats intill vägen på en plats som tidigare har varit torr.

Behandling	Kommunstyrelsens representant Kim Åström anlände under behandlingen av paragrafen kl. 17.21.
Beslut	Byggnads- och miljönämnden beslutade enligt beslutsförslaget. Protokollet justerades för detta mötesärendes del vid sammanträdet.
Redogörelse	Byggnads- och miljönämnden gav 19.5.2026 § 62 ett beslut med vilket man förpliktade [REDACTED] att föra bort den aska som körts till fastigheterna [REDACTED] och [REDACTED] och föra askan till lovlig mottagningsplats. Dessutom förelades att - kvitton/dokumentation som visar att materialet har avlägsnats ska lämnas in till kommunens miljövårdsmyndighet. - Efter att materialet har avlägsnats från vägområdet ska ett vattenprov tas av det rinnande vatten som avleds från området. Provet ska tas av en oberoende sakkunnig, och de parametrar som anges i beslutet ska analyseras. - Utöver provtagningen ska en utredning av en extern sakkunnig inhämtas om huruvida det använda avfallsmaterialet, baserat på provresultaten, orsakar eller kan orsaka förorening av miljön. - Resultaten ska utan dröjsmål lämnas till kommunens miljövårdsmyndighet. Påföljd i fall av försummelse är ett fast vite på 25 000 euro. Nämnden beslutade vid sammanträdet 19.5.2026 dessutom att om byggherren lämnar in mark- och vattenprover som tagits av en oberoende sakkunnig för att bedöma byggnadsmaterialet, kan utdömandet av vite fortfarande omprövas beroende på resultaten. Tidsfristen för att ta proverna fastställdes till två (2) månader från det att beslutet delgivits. Beslutet har överklagats, och Vasa förvaltningsdomstol har begärt ett utlåtande med anledning av besvären. Tilläggstid för utlåtandet har beviljats till 27.8.2026. I besvären (ingår som tilläggsmaterial) framförs vid sidan av det övriga följande: 1. Kyrksläotts kommun eller miljöinspektören betalar avtalsbrottet (den klagande har fastställt kostnaden till 3500 €). 2. Vitets rättmätiga belopp är 10 000 €. 3. Uppgifter om vitet får inte lämnas till Lantmäteriverket innan förvaltningsdomstolen har avgjort ärendet. 4. Skyldigheten att ta vattenprov upphävs.